Bijlage 2: Criteria voor het vervolgproces proeftuin Dukenburg

2.1 Bestuurlijke doelen
De voor het warmtedossier relevante bestuurlijke doelen, volgend uit het coalitieakkoord 2022, warmtevisie 2018, warmte- en bronnenstrategie 2019 zijn als volgt geformuleerd:

1. Het realiseren van een duurzame stad (klimaatneutraal, aardgasvrij en circulair);
2. De energietransitie is voor iedereen betaalbaar, we zijn solidair met mensen voor wie bij het investeren in verduurzaming een drempel bestaat;
3. Een gezonde financiële positie, een sluitende begroting en verantwoorde omgang met risico's als uitgangspunt.

Daarnaast heeft de gemeente de ambitie uitgesproken eerder aardgasvrij te zijn dan wettelijk verplicht. In 2045 wil Nijmegen aardgasvrij zijn. Aanvullend op bovenstaande doelen kan uit het verkennend onderzoek dan ook het volgende bestuurlijke doel worden toegevoegd:

4. Het realiseren van een aardgasvrij Nijmegen in 2045.
In de warmtestrategie eind 2018 is aangegeven dat de gemeente een eerste warmtenet in Dukenburg en Buurt Energiesysteem Hengstdal wil ontwikkelen. Met het aanleggen van een transportleiding naar Dukenburg kan invulling worden gegeven aan de ambitie zoals omschreven in het coalitieakkoord. In meerdere deelgebieden, bijvoorbeeld heel het stadsdeel Dukenburg en nabijgelegen Winkelsteeg kan stap voor stap het warmtenet uitgebreid worden. Hieruit kan een 5e bestuurlijk doel worden gedestilleerd, namelijk:

5. Mogelijkheden voor uitbreiding van het warmtenet naar andere deelgebieden.
Het ontwikkelen van duurzame warmteprojecten bevindt zich nog in een pioniersfase. Gelijktijdig is bekend dat de meeste projecten een onrendabel deel kennen en dat het mitigeren van risico's een belangrijk aandachtspunt is. Toch kan het zijn dat er op termijn verdiencapaciteit is te ontwikkelen. Die verdiencapaciteit zou (deels) kunnen worden ingezet om onrendabele woningen in een buurt toch aan te sluiten.

2.2 Gemeentelijke kaders
De bestuurlijke doelen alleen zijn niet voldoende om een handelingsperspectief te creëren zoals blijkt uit de studie van Berenschot 2023. Deze bestuurlijk doelen zoals vastgesteld in de warmtevisie kunnen worden aangevuld met kaders van waaruit de gemeente wil opereren in stadsdeel Dukenburg :

1. **Duurzaamheid.** Bij de afweging welke warmtebron(en) aan te sluiten op het warmtenet (incl. bronnenstrategie) zal duurzaamheid als criteria worden meegewogen.
2. **Financieel haalbaar project.** Het realiseren van een financieel haalbaar project voor zowel gemeente, als partners, met als doel een solide samenwerking voor de langere termijn.
3. **Snelheid.** Nijmegen wil in 2045 CO2 neutraal zijn. Dit betekent dat er snelheid moet worden gemaakt met het aanbieden van alternatieve oplossingen, waaronder de aanleg van collectieve warmtenetten.
4. **Maatschappelijk laagste kosten.** Bij de transitie naar aardgasvrije wijken streeft de gemeente naar de laagst maatschappelijke kosten over de hele keten. De energiestrategie, warmtevisie en bronnenstrategie geven hier mede invulling aan. Er zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die reeds in de openbare ruimte geplande ingrepen bieden om werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van een warmtenet hiermee te combineren. Dit om een financieel voordeel te behalen met het combineren van werk met werk, maar ook om de overlast die ingrepen in de openbare ruimte opleveren zo veel mogelijk te beperken.
5. **Projectmatige aanpak.** De gemeente streeft naar het aansluiten van zoveel mogelijk woningen in de buurten die vanuit de warmtevisie zijn aangemerkt als kansrijk voor de aanleg van een warmtenet. Vastgoedeigenaren die er zelf voor kiezen gebruik te maken van een andere (individuele) oplossing staat hen vrij.
6. **Open netwerk.** Bij de ontwikkeling van een warmtenet streeft de gemeente naar een open netwerk. Een open netwerk betekent dat er verschillende bronnen van verschillende warmteproducenten kunnen worden aangesloten op hetzelfde netwerk. Uitgangspunt hierbij is dat derden warmte mogen leveren over het net.

7. **Misbruik van monopolie voorkomen.** Een instrument om monopolie-vorming te voorkomen is het streven naar de realisatie van warmtenetten van meer dan 1500 woningen waarbij de overheid een meerderheidsbelang heeft.
8. **Leveringszekerheid.** De exploitant van het netwerk en de bron hebben de verplichting deze (minimaal) gedurende een vooraf afgesproken periode te exploiteren en warmte te leveren.
9. **Draagvlak**. De gemeente wil een zo breed mogelijk draagvlak creëren voor de uitgangspunten, prioritering en warmteoplossingen (incl. organisatiemodel). Draagvlak onder bewoners verdient zeer veel aandacht, waarbij comfort, zekerheid en betaalbaarheid als thema's worden meegenomen. Zij zijn namelijk de toekomstige klant van een warmtenet. Zonder klanten is er geen goed draaiende businesscase en warmtebedrijf.

2.3 Criteria voor het vervolg naar een publiek integraal warmtebedrijf en -net Dukenburg
Uit de bestuurlijke doelen en handelingskaders zijn de volgende opdrachtkaders te destilleren voor de ontwerpfase van een publiek warmtebedrijf en net in Dukenburg. De sturing op de aanleg en exploitatie van collectieve warmtesystemen kan op verschillende manieren, afhankelijk van welke rol de gemeente aanneemt. In Dukenburg hanteren we als gemeente de volgende opdrachtkaders:

1. Om tot een duurzame en betaalbare warmteoplossing te komen, zijn er in eerste instantie 4.000 aansluitingen nodig in Dukenburg;
2. Er wordt gekozen voor de oplossing met zo laag mogelijk maatschappelijk kosten voor inwoner en betrokken partners;
3. De (definitieve) oplossing draagt substantieel bij aan het behalen van de doelstelling om in 2045 CO2 neutraal te zijn;
4. De oplossing voldoet direct aan de toekomstige Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) voor een integraal warmtebedrijf;
5. Te versnellen op de uitvoering en in 2026 tot realisatie van het warmtenet over te gaan en woningen aan te sluiten bij bewoners/eigenaren die gekozen hebben om gebruik te maken van het warmtebedrijf. Tevens worden regels uitgewerkt hoe om te gaan met eigenaren/bewoners die geen gebruik willen maken van deze warmtevoorziening;
6. Het warmtebedrijf biedt een warmte- en koude oplossing voor zowel huur als koop.
7. Het warmtebedrijf Dukenburg kent uitbreidingsmogelijkheden naar overige gebieden in Nijmegen en regio.

Uitvoering vindt plaats binnen de planexploitatie Nijmegen aardgasvrij G 550